

Nemzetiségi önkormányzati választások 2024-ben

Mint ismeretes, 2024. június 9-én – a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint az európai parlamenti képviselők választásával egyidejűleg – kerül sor a nemzetiségi önkormányzati választásokra. Az országos, a regionális (vármegyei, illetve fővárosi) és a települési testületeket – a nemzetiségek legfontosabb érdekképviseleti szerveit – ismét öt évre választják, mint legutóbb, 2019-ben. Ha meggondoljuk, mennyi változás történt azóta, fontos lehet feleleveníteni a választások rendjét a választások kitűzésétől a regisztráción át egészen a szavazásig. Ebben segít összeállításunk, remélve, hogy a kérdések felvetése és megválaszolása segít abban, hogy minél kevesebb érvénytelen szavazatot számláljanak a nemzetiségi önkormányzati választásokon.

A választás kitűzése

Az Alaptörvény 2022. július 23. napjától hatályos 11. módosításával a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választását az európai parlamenti képviselők választásával egyidejűleg kell megtartani. Ennek időpontja 2024. június 6–9.

Ez alapján a választás napja 2024. június 9. lesz, a nemzetiségi önkormányzati választást 2024. április 1. napjáig (a szavazás napja előtti 69. nap) a Nemzeti Választási Bizottság (NVB) azokon a településeken tűzi ki, amelyeken

- a 2022. évi népszámláláson a nemzetiséghez tartozásra vonatkozó kérdésre adott válaszok alapján legalább 25 fő nemzetiséginek vallotta magát,
- a 2019-es nemzetiségi önkormányzati képviselők általános választását követően a nemzetiségi települési önkormányzat megalakult és a 2022. évi népszámláláson legalább 20 fő nemzetiséginek vallotta magát,
- a településen nemzetiségi köznevelési intézmény, nemzetiségi szakképző intézmény, vagy nemzetiségi nevelésben-oktatásban részt vevő köznevelési intézmény működött az általános választás évét megelőző év december 1-jén.

A választás kitűzésével egyidejűleg települési szinten a jelöltek, vármegyei/fővárosi, illetve országos szinten a listák állításhoz szükséges ajánlások számát is meghatározza az NVB.

A területi (vármegyei, fővárosi) nemzetiségi önkormányzati képviselők választását ki kell tűzni, ha az adott megyében/a fővárosban kitűzött települési/fővárosi kerületi választások száma legalább tíz.

Az országos nemzetiségi önkormányzati képviselők választását minden esetben ki kell tűzni.

A 2024-től kezdődő önkormányzati választási ciklus öt éves.

A kampányidőszak a szavazás napját megelőző 50. naptól, azaz 2024. április 20. napjától a szavazás napján a szavazás befejezéséig, azaz 2024. június 9. napján 19 óráig tart.

Regisztráció

Ki és miképp kérheti a nemzetiségi névjegyzékbe vételét?

Minden magyarországi lakcímmel rendelkező magyar állampolgár, aki magát nemzetiséghez tartozónak érzi, kérheti, hogy a központi névjegyzékben kerüljön feltüntetésre a nemzetiséghez tartozása.

A területi (vármegyei, fővárosi) nemzetiségi önkormányzati képviselők választását ki kell tűzni, ha az adott megyében/a fővárosban kitűzött települési/fővárosi kerületi választások száma legalább tíz.

A kérelemben a honpolgár kérheti a névjegyzékbe vételét

- csak az önkormányzati választásokra („A” regisztráció): ebben az esetben részt vehet a nemzetiségi önkormányzati választáson, valamint nemzetiségi jelöltként indulhat a helyi nemzetiségi önkormányzati választáson,
- vagy az önkormányzati és az országgyűlési választásokra is („B” regisztráció): ebben az esetben az „A” regisztráció kapcsán említeteken túl a következő országgyűlési választáson (az egyéni jelölt mellett) nemzetiségi listára, parlamenti képviselőjelöltre is szavazhat, viszont pártlistára nem.

A kérelem bármikor benyújtható, de a nemzetiségi választópolgárkénti regisztráció a 2024. június 9-én tartandó nemzetiségi önkormányzati választásokra akkor érvényesül, ha a kérelem **2024. május 31-én 16 óráig beérkezik.**

A nemzetiségi névjegyzékbe vétel iránti kérelem az alábbi módokon nyújtható be:

- elektronikus úton: A kérelem elektronikus úton – elektronikus azonosítással – a www.magyarorszag.hu honlapon elérhető, úgynevezett Személyre Szabott Ügyintézési Felületen, azaz ügyfélkapun keresztül, ide kattintva nyújtható be;
- személyesen vagy kézbesítési meghatalmazott útján: a kérelem személyesen szóban terjeszthető elő a helyi választási irodában, azaz a települési jegyzőnél, de a kérelem meghatalmazott útján is benyújtható. A kérelemről mindegyik eljárási mód esetében a Nemzeti Választási Iroda automatikusan dönt és ügyfélkapun, e-mailben, igény esetén postai úton értesíti a kérelmezőt.

Az országos, a regionális (megyei, illetve fővárosi) és a települési testületeket – nemzetiségeink legfontosabb érdekképviselői szerveit – ismét öt évre választják. Cél a több éve jól működő hálózat fenntartása, továbbfejlesztése.

A választójoggal kapcsolatos tudnivalók

Aktív választójog: Ki választhat nemzetiségi önkormányzatot?

A választásokon azon magyarországi lakcímmel rendelkező magyar állampolgár választhat, aki a nemzetiségi névjegyzékben szerepel.

A nemzetiségi névjegyzékbe kérelmére fel kell venni azt, aki a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán szavazati joggal rendelkezik, valamely nemzetiséghez tartozik, és a nemzetiséghez tartozását megvallja.

Választópolgár az, aki a lakóhelye szerinti településen vagy a választás kitűzését megelőző 30. napig (**2024. 03. 02. napjáig**) bejelentett tartózkodási helye szerinti településen szerepelhet a nemzetiségi névjegyzékben.

Passzív választójog: Ki választható meg nemzetiségi képviselőnek?

A választásokon azon magyarországi lakcímmel rendelkező magyar állampolgár választható, aki a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán is választható.

Helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán nem választható, aki jogerős ítélet alapján szabadságvesztés büntetését vagy büntetőeljárásban elrendelt intézeti kényszergyógykezelését tölti. A nemzetiségi önkormányzati képviselők megelőző két általános választásán, valamint az azokat követő időközi választásokon nem volt más nemzetiség jelöltje, továbbá nyilatkozatot tesz arról, hogy valamely nemzetiség képviselőjét vállalja, a nemzetiségi közösség nyelvét beszéli, kultúráját és hagyományait ismeri.

Egy személy egyidejűleg csak egy nemzetiség névjegyzékében szerepelhet.

A kérelem bármikor benyújtható, de a nemzetiségi választópolgárkénti regisztráció a 2024. június 9-én tartandó nemzetiségi önkormányzati választásokra akkor érvényesül, ha a kérelem 2024. május 31-én 16 óráig beérkezik.

A választásokon azon magyarországi lakcímmel rendelkező magyar állampolgár választható, aki a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán is választható.

Egy személy egyidejűleg csak egy nemzetiség névjegyzékében szerepelhet.

A választójogot kizáró okok:

A választójogot az ún. természetes kizáró okok korlátozzák: nem rendelkezik választójoggal az, akit bűncselekmény elkövetése vagy belátási képességének korlátozottsága miatt a bíróság a választójogból kizárt.

Mindezek alapján *nem választható (azaz nem rendelkezik passzív választójoggal) az,*

- aki közügyektől eltiltás hatálya alatt áll,
- akit a bíróság kizárt a választójogból, mert a választójog gyakorlásához szükséges belátási képessége mentális zavara következtében tartósan vagy időszakonként visszatérően nagymértékben csökkent, vagy tartósan, teljeskörűen hiányzik.

Testületi létszámok

A vármegyei/fővárosi és az országos választás akkor tartható meg, ha a jelölő szervezetek által állított listákon összesen legalább annyi jelölt van, mint a megválasztható képviselők száma.

Települési nemzetiségi önkormányzat képviselő-testületének létszáma:

3 fő, ha a nemzetiségi névjegyzékben szereplő választópolgárok száma a választás kitűzésének napján a településen kevesebb mint 100 fő, 5 fő, ha legalább 100 fő.

Vármegyei/fővárosi nemzetiségi önkormányzat képviselő-testületének létszáma: 7 fő

Országos nemzetiségi önkormányzat képviselő-testületének létszáma:

- a) tizenöt fő, ha a nemzetiségi névjegyzékben szereplő választópolgárok száma a választás kitűzésének napján nem több mint ötezer,
- b) huszonhárom fő, ha több mint ötezer,
- c) harmincegy fő, ha több mint tízezer,
- d) harminkilenc fő, ha több mint huszonötezer,
- e) negyvenhét fő, ha több mint ötvenezer.

A jelölés folyamata, feltételei

A választáson nemzetiségi civil szervezet állíthat jelöltet.

A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (a továbbiakban: Njtv.) 2. § 14. pontja határozza meg a nemzetiségi szervezet fogalmát, amely szerint *a párt és a szakszervezet kivételével a civil szervezetek bírósági nyilvántartásában szereplő olyan egyesület, amelynek alapszabályában – a nemzetiségi önkormányzati választás évét megelőzően legalább 3 éve – rögzített célja az e törvény szerinti, konkrétan megjelölt nemzetiség képviselése.* A jelöltet állító szervezetet a Nemzeti Választási Bizottsághoz be kell jelenteni az előírt formanyomtatványon.

Jelölés településen:

A települési nemzetiségi önkormányzati képviselő jelöléséhez a nemzetiségi névjegyzékben a választás kitűzésének napján szereplő választópolgárok öt százalékának, de legalább öt választópolgárnak az ajánlása szükséges. Egy választópolgár több jelöltet is ajánlhat!

Jelölés a vármegyében, fővárosban:

A területi nemzetiségi önkormányzati képviselők választásán az a nemzetiségi szervezet állíthat listát, amely a fővárosban, a vármegyében kitzűött települési nemzetiségi önkormányzati választások legalább tíz százalékában önállóan jelöltet állított, és amely a választópolgárok legalább két százalékának ajánlását összegyűjtötte.

a párt és a szakszervezet kivételével a civil szervezetek bírósági nyilvántartásában szereplő olyan egyesület, amelynek alapszabályában – a nemzetiségi önkormányzati választás évét megelőzően legalább 3 éve – rögzített célja az e törvény szerinti, konkrétan megjelölt nemzetiség képviselése.

Jelölés országosan:

Az országos nemzetiségi önkormányzati képviselők választásán az a nemzetiségi szervezet állíthat listát, amely a települési nemzetiségi önkormányzati képviselők választásán legalább a választások tíz százalékában önállóan jelöltet állított, és amely a választópolgárok legalább két százalékának ajánlását összegyűjtötte.

(Kitűzött települési nemzetiségi önkormányzati választás hiányában bármely nemzetiségi szervezet állíthat listát.)

Ajánlóívek

Jelöltet és vármegyei/fővárosi illetve országos listát ajánlani ajánlóíven lehet.

Az ajánlóívet a jelölő szervezet a jelölt nyilvántartásba vételére illetékes választási bizottság mellett működő választási irodától igényelheti a választás kitűzését követően.

A választási iroda az igénylést követően haladéktalanul, de legkorábban a szavazást megelőző ötvenedik napon (tehát **2024. április 20. napján**) átadja az igénylő részére az általa igényelt mennyiségű ajánlóívet. A választási iroda valamennyi ajánlóívet sorszámmal, valamint hitelesítő bélyegzőlenyomattal lát el. Az ajánlóívek átadásával egyidejűleg a választási iroda ingyenesen átadja a jelölő szervezet számára a névjegyzékben a nemzetiség választópolgáraként szereplő választópolgárok nevét és lakcímét, mely adatokat kizárólag az ajánlások gyűjtése céljára használhat fel.

Az adatszolgáltatás adatait a jelölő szervezet legkésőbb a szavazás napján köteles megsemmisíteni, és az erről készült jegyzőkönyvet három napon belül köteles átadni az adatszolgáltatást teljesítő választási irodának.

Ajánlás

Településen, vármegyében/fővárosban, országosan az tud képviselőjelöltet, illetve listát ajánlani, akit felvettek a nemzetiségi névjegyzékbe.

Az ajánlás nem vonható vissza.

Az ajánlóíven az ajánlást gyűjtő személy feltünteteti nevét, személyi azonosítóját vagy személyazonosságát igazoló hatósági igazolványa számát és aláírását.

Ajánlást a polgárok zaklatása nélkül a jelölő szervezet képviselője vagy a jelöltként indulni szándékozó választópolgár, illetve annak képviselője bárhol gyűjthet, kivéve

- az ajánlást gyűjtő és az ajánló munkahelyén munkaidejében vagy munkaviszonyból, illetve munkavégzésre irányuló más jogviszonyból fakadó munkavégzési kötelezettsége teljesítése közben,
- a Magyar Honvédségnél és a központi államigazgatási szerveknél szolgálati viszonyban levő személytől a szolgálati helyén vagy szolgálati feladatának teljesítése közben,
- tömegközlekedési eszközön,
- állami, helyi és nemzetiségi önkormányzati szervek hivatali helyiségében,
- felsőoktatási és köznevelési intézményben,
- egészségügyi szolgáltató helyiségében, valamint
- a tulajdonos előzetes, írásbeli hozzájárulásának hiányában közforgalom számára nyitva álló magánterületen.

Az ajánlásért az ajánlást adó választópolgár részére előnyt adni vagy ígérni tilos. Az ajánlást adó választópolgár az ajánlásért nem kérhet előnyt, illetve nem fogadhat el előnyt vagy annak ígérését. Érvénytelen az az ajánlás, amelyet az ajánlási szabályok megsértésével gyűjtöttek.

*Településen,
vármegyében/
fővárosban,
országosan az tud
képvisezőjelöltet, illetve
listát ajánlani, akit
felvettek a nemzetiségi
névjegyzékbe.
Az ajánlás nem vonható
vissza.*

Szavazás

2024. június 9. (vasárnap) 06.00 – 19.00-ig

A szavazás napján a választópolgár legfeljebb három nemzetiségi szavazólapot kap a kezébe:

- települési nemzetiségi önkormányzati szavazólap,
- vármegyei/fővárosi nemzetiségi önkormányzati szavazólap,
- országos nemzetiségi önkormányzati szavazólap.

A települési, területi és országos önkormányzati választás tehát egy napon történik.

A szavazás napján a választópolgár legfeljebb három nemzetiségi szavazólapot kap a kezébe:

- *települési nemzetiségi önkormányzati szavazólap,*
 - *vármegyei/fővárosi nemzetiségi önkormányzati szavazólap,*
 - *országos nemzetiségi önkormányzati szavazólap.*
-

A választás eredményének megállapítása

A települési nemzetiségi önkormányzati képviselők választása eredményes, ha legalább annyi jelölt kap szavazatot, mint a megválasztható képviselők száma. Képviselők azok a jelöltek lesznek, akik az eredményes választáson a megválasztható képviselők száma szerinti legtöbb szavazatot kapják. Szavazategyenlőség esetén sorsolással kell megállapítani, hogy az egyenlő számú szavazatot elért jelöltek közül melyik szerez mandátumot.

A területi (megyei és fővárosi) és országos listák a rájuk leadott szavazatok arányában szereznek mandátumot. Nem szerezhet mandátumot az a lista, amely a választókerületben leadott érvényes szavazatok legalább öt százalékát - közös lista esetén legalább tíz százalékát, kettőnél több nemzetiségi szervezet által állított közös lista esetén legalább tizenöt százalékát nem érte el.

Eredménytelen a választás, ha a kiosztott mandátumok száma nem éri el a testület működéséhez szükséges létszámot.

Megyében/fővárosban, országosan:

A területi és országos listák a rájuk leadott szavazatok arányában szereznek mandátumot. Nem szerezhet mandátumot az a lista, amely a választókerületben leadott érvényes szavazatok legalább öt százalékát - közös lista esetén legalább tíz százalékát, kettőnél több nemzetiségi szervezet által állított közös lista esetén legalább tizenöt százalékát - nem érte el.

A listák által megszerzett mandátumok számát a parlamenti választásokon a pártlisták esetében alkalmazott számítási módszerrel állapítja meg az illetékes választási bizottság.

A lista által megszerzett mandátumokat a jelöltek a listán elfoglalt helyük sorrendjében szerzik meg. Ha a listán kevesebb jelölt van, mint a lista által megszerzett mandátumok száma, a ki nem osztott mandátum betöltetlen marad.

Eredménytelen a választás, ha a kiosztott mandátumok száma nem éri el a testület működéséhez szükséges létszámot (az Njtv. 51. §-ban és az 52. §-ban meghatározott képviselői helyek számának több, mint felét.)

Összeférhetlenségi szabályok

Nem lehet a helyi nemzetiségi önkormányzat elnöke, elnökhelyettese és nemzetiségi önkormányzati képviselő:

- az állami vezető,
- a központi államigazgatási szerv kormánytisztviselője,
- a Magyar Nemzeti Bank elnöke, alelnöke, a Pénzügyi Békéltető Testület elnöke és a pénzügyi békéltető testületi tag, továbbá a Magyar Nemzeti Bank fizetési, elszámolási, és értékpapír-elszámolási rendszerek felvigyázásával, a makroprudenciális politika kialakításával, a szanálási hatóság feladatok ellátásával és a

pénzügyi közvetítő rendszer felügyeletével kapcsolatos feladatköréhez kapcsolódó feladatot ellátó alkalmazottja,

- a fővárosi és vármegyei kormányhivatalt vezető főispán,
- a területi, helyi államigazgatási szervnek az a köztisztviselője, akinek feladatkörébe az adott települési, területi nemzetiségi önkormányzatot érintő ügyek tartoznak, és illetékessége a helyi nemzetiségi önkormányzatra kiterjed,
- a területileg illetékes helyi önkormányzat jegyzője, körjegyzője, főjegyzője, polgármesteri vagy közös önkormányzati hivatalának köztisztviselője,
- bíró, ügyész, közjegyző, bírósági végrehajtó,
- a Magyar Honvédség és a rendvédelmi szervek, valamint
- a Nemzeti Adó- és Vámhivatal hivatásos állományú tagja,
- a területileg illetékes területfejlesztési tanács munkaszervezetének tagja,
- az, aki ugyanannál a nemzetiségi önkormányzatnál a nemzetiségi önkormányzat által létesített vagy fenntartott intézmény, gazdasági társaság vezetője, vezető tisztségviselője és más nemzetiségi önkormányzat elnöke.

Az összeférhetlenségre vonatkozó rendelkezések alóli kivétel: a nemzetiségi önkormányzati képviselő lehet az is, aki ugyanannál a nemzetiségi önkormányzatnál a nemzetiségi önkormányzat által létesített vagy fenntartott intézmény vezetője.

Nem lehet az országos nemzetiségi önkormányzat tagja, elnökhelyettese, elnöke:

- az állami vezető,
- a központi államigazgatási szerv kormánytisztviselője,
- a fővárosi és vármegyei kormányhivatalt vezető főispán,
- a Magyar Nemzeti Bank elnöke, alelnöke, a Pénzügyi Békéltető Testület elnöke és a pénzügyi békéltető testületi tag, továbbá a Magyar Nemzeti Bank fizetési, elszámolási, és értékpapír-elszámolási rendszerek felvigyázásával, a makroprudenciális politika kialakításával, a szanálási hatósági feladatok ellátásával és a pénzügyi közvetítő rendszer felügyeletével kapcsolatos feladatköréhez kapcsolódó feladatot ellátó alkalmazottja,
- a területi, helyi államigazgatási szervnek az a köztisztviselője, akinek feladatkörébe az adott nemzetiségi önkormányzatot érintő ügyek tartoznak, helyi önkormányzat jegyzője, körjegyzője, polgármesteri vagy közös önkormányzati hivatalának köztisztviselője,
- bíró, ügyész, közjegyző, bírósági végrehajtó,
- a Magyar Honvédség és a rendvédelmi szervek, valamint a
- Nemzeti Adó- és Vámhivatal hivatásos állományú tagja,
- a területfejlesztési tanács munkaszervezetének tagja,
- az, aki ugyanannál az országos nemzetiségi önkormányzatnál az országos nemzetiségi önkormányzat által létesített vagy fenntartott intézmény, gazdasági társaság vezetője, vezető tisztségviselője, az országos nemzetiségi önkormányzati hivatal munkavállalója, vagy a hivatallal munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban álló személy.

Az összeférhetlenségre vonatkozó rendelkezések alóli kivétel: a nemzetiségi önkormányzati képviselő lehet az is, aki ugyanannál az országos nemzetiségi önkormányzatnál az országos nemzetiségi önkormányzat által létesített vagy fenntartott intézmény vezetője.

Az országos nemzetiségi önkormányzat főállású elnöke, elnökhelyettese tudományos, oktatói, lektori, szerkesztői, művészeti és jogi oldalom alá eső szellemi tevékenység kivételével egyéb, munkavégzés-

Az összeférhetlenségre vonatkozó rendelkezések alóli kivétel: a nemzetiségi önkormányzati képviselő lehet az is, aki ugyanannál a nemzetiségi önkormányzatnál a nemzetiségi önkormányzat által létesített vagy fenntartott intézmény vezetője.

Az országos nemzetiségi önkormányzat főállású elnöke, elnökhelyettese tudományos, oktatói, lektori, szerkesztői, művészeti és jogi oltalom alá eső szellemi tevékenység kivételével egyéb, munkavégzésre irányuló jogviszonyt nem létesíthet, más kereső foglalkozást nem folytathat, és e tevékenységet nem végezheti gazdasági társaság személyesen közreműködő tagjaként, egyéb tevékenységéért díjazást nem fogadhat el.

re irányuló jogviszonyt nem létesíthet, más kereső foglalkozást nem folytathat, és e tevékenységet nem végezheti gazdasági társaság személyesen közreműködő tagjaként, egyéb tevékenységéért díjazást nem fogadhat el.

Szavazást követő fontosabb intézkedések

A jegyzőkönyv egy példánya az illetékes választási irodában a szavazást követő három napon belül, azaz 2024. június 12. napjáig megtekinthető.

A szavazást követő kilencvenedik nap utáni munkanapon azaz, **2024. szeptember 9. napján** – a jegyzőkönyvek kivételével – meg kell semmisíteni a választási iratokat.

A jegyzőkönyvek első példányát 90 nap elteltével, azaz 2024. szeptember 7. napját követően a Magyar Nemzeti Levéltárnak át kell adni.

Az önkormányzat alakuló ülése

Az Alaptörvény 11. módosításával a helyhatósági választásokat az európai parlamenti képviselők választásával egyidejűleg kell megtartani azzal, hogy *a hivatalban lévő testület megbízatása 2024. október 1-jéig tart.* A nemzetiségi önkormányzat testületének alakuló ülését az illetékes választási bizottság elnöke 2024. október 1. napját követő tizenöt, országos nemzetiségi önkormányzat esetében harminc napon belüli időpontra hívja össze.

Az alakuló ülés összehívására legfeljebb további két ízben, a választás eredményének jogerőre emelkedésétől számított harminc, országos nemzetiségi önkormányzat esetében negyvenöt napon belüli időpontra kerülhet sor. Ha az alakuló ülés határidőben nem kerül megtartásra, időközi választást kell kitűzni.

A választás és az új önkormányzat alakuló ülése közötti átmeneti szabályok

A választás napja és a 2024. június hónapban újonnan megválasztott testület megbízatása közötti átmeneti időszakban továbbiakban is a 2019-es választásokat követően megalakult testület működteti az önkormányzatot, a mandátumot 2024. október 1. napján adja át a júniusban megválasztott testületnek. Az újonnan megválasztott testület megbízatása a 2029. évi nemzetiségi önkormányzati képviselők általános választásáig szól.

Időközi választás módosult szabályai

2023. december 1. napjától a 2024. évi általános választást megelőzően választott képviselő mandátumának megszűnése esetén 2023. december 1-jét követően már nem lehet időközi választást tartani, de ha a listán vagy az egyéni listán van még jelölt, akkor a mandátumot 2024. október 1-jéig ki lehet adni a bejelentett, illetve soron következő jelölt számára.

A 2024. évi általános választáson megválasztott képviselő mandátumának megszűnése esetén azonban már 2024. október 1-jét megelőzően is lehet időközi választást kitűzni és tartani, annak érdekében, hogy 2024. október 1-jén vagy azt követően minél korábbi időpontban ki lehessen adni a mandátumot. A listán vagy az egyéni listán megüresedett mandátumot is ki lehet adni 2024. október 1-je előtt.

LDU Presse összeállítása